

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 1500—; pt. particulari Lei 800—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 500—. În străinătate Lei 2000—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 20—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velicu**

Sumarul:

Prin noi înșine. — Carnetul de muncă. — Din ideile lui Henry Ford. — Datoriile prea mult uitate — „Biroucratie” și încă ceva. — Cetinele reclamele. — Bursa. — În loc de recunoștință... — *Cronica*: Ministerul Finanțelor. Rectificare. Aviația română.

Prin noi înșine.

Singura soluție sigură de înfăptuirea totală a românizării comerțului și industriei române: *prin noi înșine.*

Atât camuflările cât și tovărășiile nu sunt de loc bune pentru poporul Român. Ele sunt, mai curând sau mai târziu, regretabile compromisuri.

Și în trecut Românii s'au întovărășit cu alții pentru atingerea unor scopuri de interes comun, mai cu seamă pe teren economic. Practica a dus repede la înregistrarea unor rezultate detestabile pentru poporul nostru, păgubitoare chiar, însă în profitul celui alt partener cu care se făcuse tovărășia, și care, la desfacerea „organizată”, lua regulat partea leului. În felul acesta Românii erau puși în afara organizațiilor economice, comerciale și industriale, rămânând mai departe tributari, pe acest teren, străinilor.

Situația a fost aceeași — în trecut — dincolo ea și dincoace de Carpați.

Nemuritorul Visarion Roman, dela nașterea căruia s'a împlinit luna trecută

110 ani, a experimentat, în a doua jumătate a secolului trecut, tovărășiile cu alții și destul de curând a ajuns la dureroasa — pentru el — constatare:

„M'am convins de tristul adevăr că Românul ori de câte ori s'a întovărășit cu altul, totdeauna a fost înșelat”.

Așa a fost în trecutul destul de apropiat nouă și nu va fi altfel nici acum.

În Ardeal, poporul nostru a trăit sub dominație străină, numai și numai prin el însuși, creindu-și organizații puternice economice, politice, culturale, cari serveau interesele comune acestui neam. Instituțiile de tot felul proprii Românilor au fost viabile în toată perioada stăpânirii maghiare, în ciuda tuturor piedicilor puse de autoritatea publică.

Ne găsim astăzi în plină epocă de românizare a vieții economice. Statul face tot ce-i cu putință pentru reușita acestui proces de radicală transformare, de solidă și traicică schimbare a comerțului și industriei în țara noastră. Noi îi dorim să reușească.

Până acum însă nimic nu ne poate alunga pesimismul, temerea că, acest unic moment va fi lipsit de rezultatul total, urmărit decenii întregi de neamul românesc.

Cum am spus, camuflările și tovărășiile aduc câștiguri, poate nesperate și mai puțin ostentive, unui număr limitat

Câte svonuri, atâtea servicii aduse dușmanului.

de Români, însă numai temporar, și ele nu folosesc de loc colectivității.

Avem nevoie acum, ca și altădată, ba chiar mai mult, de instituții, de întreprinderi industriale și comerciale fondate și conduse de noi înșine, pentru trebuințele și în folosul poporului nostru.

Dacă asta nu se poate realiza pe deplin, așa cum o vrem, și pentru moment trebuie să mai închidem ochii, pe ici pe colo, este însă cu neputință să consimțim la închirierea numelui etnic, de dragul unei situații materiale trecătoare.

În felul acesta înregistrăm o nouă slugărnice, dar sub altă formă. Și scopul e să ieșim dela „stăpân“, să între alții, la noi, slugi.

Dacă streinii de neamul nostru, cari încă se mai găsesse în multe din întreprinderile românzate, lucrează acum ei „la stăpân“, atunci mai putem consimți, deocamdată numai, la o situație respectivă.

La niciun caz slugărnicia din partea noastră n'o aprobăm și ar fi de dorit să fie părăsită de toți Româzii, în interesul lor propriu, ca și al neamului întreg.

În semn de omagiu memoriei lui Visarion Roman, la aniversarea de acum, am reprodus cuvintele lui de mare interes și totodată de actualitate.

ION OPRIS.

Carnetul de muncă.

Nu de mult a apărut Decretul Lege prin care s'a dispus că fiecare persoană care lucrează în ogorul economic al muncii productive, să aibă la sine un carnet care să cuprindă anumite date personale, cu privire la situația sa civilă, profesională, financiară (remunerația la salariați) și socială. Așa conceput, carnetul de muncă formează un document prin care persoanele ocupate în domeniul muncii productive își justifică drepturile și participațiunile la anumite așezăminte de natură socială, la ale căror patrimonii sau fonduri sunt de altfel obligate să contribuie după o anumită scară bine precizată.

În înțelesul de mai sus al carnetului de muncă el este deci numai o legitimație personală ca atâtea altele și se reduce în ultima analiză la carnetul de asigurare pe care-l aveau

salariații până acuma, cu deosebirea că i s'au mai adăugat unele rubrici spre a distinge mai precis anumite elemente. Așa fiind, rolul carnetului de muncă nu are în rostul și chemarea lui nicio concepție nouă, în legătură cu importanța muncii ca factor de progres în stat și comunitate.

Când zicem concepție nouă, înțelegem rolul carnetului de muncă în sensul total al noțiunii care ar trebui să stea la baza emiterii lui. El ar trebui adecă să justifice nu situația unui salariat, sau chiar profesionist față de o instituție oarecare, ci să dovedească poziția individului în câmpul general al muncii productive. Acest rol al carnetului este justificat pentru orice vreme, dar este cu atât mai indispensabil astăzi când Națiunea parcurge o etapă neasemnat de crudă, din toată istoria sa. Să ne explicăm.

Chiar dacă nu ne-am găsi în stare de războiu, economia românească nu mai poate înfrunta vremurile dacă nu este organizată astfel, ca ea să fie valorificată la maximum de fiecare Român după puterile sale. La coarnezle plugului, în ateliere, la munca gospodărească, în orice sector și-ai întoarce privirile, omul trebuie să fie pus la muncă după puterile sale și după capacitatea pe care o manifestă. În felul acesta economia românească s'ar prezenta ca un vast atelier al cărui rezultat sau produs ar avea integrat în el, contribuția tuturor. Bine înțeles, că atunci când vorbim de un rezultat integral, acest rezultat nu poate fi conceput decât ca urmare al unui cuprinzător domeniu de lucru, în care fiecare sector de activitate este angrenat întrun mecanism desăvârșit. De aceea spre a putea ajunge la un rezultat ca urmare a muncii tuturor și a fiecăruia în parte, este nevoie de o organizare perfectă care să lămurească rostul și locul fiecăruia. Pe baza acestei organizări orice om fiind pus la locul lui, se poate și dinainte care este capacitatea productivă a Țării și ce poate ea să aducă în schimbul general dintre popoare.

Dar organizarea muncii în felul de mai sus mai are și alt înțeles. Ea pune ordine în manifestările individuale cari nu mai pot fi lăsate să se desvolte oricum. Munca este un drept și o obligație pentru orice om valid și colectivitatea nu mai poate privi nepăsătoare cum diverse dar foarte multe persoane își irosesc timpul zadarnic pe străzi sau în localuri, sau acostând pe trecători și făcând apel la sentimente umane, fără niciun fel de justificare. Zicem fără niciun fel de justificare, pentru că atâtea vreme cât cineva poate munci, el nu se

poate sustrage acestei obligațiuni. Așa cum producția agricolă și industrială au devenit funcțiuni sociale sau naționale, tot așa capacitatea de muncă a unui om aparține potențialului general național și ea trebuie să-și dea contribuția sa în cadrul marelui exploatare formată de economia națională.

În acest înțeles al dreptului și al obligațiunii de a munci, carnetul de muncă trebuie să fie icoana activității zilnice a oricărei persoane. Așa cum cineva găsit în neregulă din punct de vedere polițienesc este arestat, sau în orice caz suferă consecințele legale, tot asemenea cel găsit în neregulă din punctul de vedere al obligațiunilor sale de muncă va avea să suporte urmările. Căci trebuie să se înțeleagă odată că Națiunea formează un bloc solidar la al cărui progres și bunăstare trebuie să contribuie fiecare în raport cu capacitatea sa fizică și mentală.

Așa văzut, rolul carnetului de muncă are cu totul altă înfățișare și derogă dela o simplă înregistrare a unor drepturi pecuniare. Prin el individul este perfect situat în câmpul muncii naționale. Și tot prin el solidaritatea națională ajunge la cea mai desăvârșită expresie prin faptul, că dacă există domenii în cari este necesar să activeze obolul public, apoi sursele respective sunt alimentate de toți și nimeni nu li se poate eschiva. Iar apelul la obolul public nu se mai face dintr'o apreciere personală și subiectivă, ci el este determinat de cuprinsul carnetului de muncă, căci este fără îndoială că cine nu poate munci, nu poate fi lăsat să moară de foame.

Ideea carnetului de muncă în forma preconizată de noi ar părea la prima vedere că este un rezultat al ideologiei totalitare. De fapt este adevărat, că țările totalitare au pus accentul pe organizarea desăvârșită a muncii, decretând-o ca fiind un bun al națiunii. De aceea s'au și executat lucrări cari păreau la un moment dat, nerealizabile. Dar ideea carnetului de muncă este mai veche decât ideologia totalitară, cel puțin într'o formă germinativă. Într'adevăr în ce ne privește, să ne aducem aminte de fondul asistenței sociale înființat imediat după războiul trecut printr'un timbru poștal special, cu scopul de a ajuta pe cei nevoiași și a stârpi cerșetoria. Ideea călăuzitoare a contribuției la asistența socială nu avea însă la baza ei o tendință de ajutorare în orice condițiuni, adecă nu urmarea să promoveze parazitismul. Ea tindea spre un scop activ prin aceea că cerșetorii valizi erau internați în colonii de muncă, cu scopul de a fi educați și redați vieții nor-

male. Iar coloniile de muncă, se întrețineau din fondurile formate pe calea cumpărării obligatorii în anumite cazuri, a timbrelor menționate. Rezultă de aici că încă de acum aproape un sfert de secol se urmărea integrarea tuturor în obligațiunea de a munci și evident, ca un corolar al acestui fapt, în dreptul și posibilitatea de a trăi omenește.

Că așa trebuie să se prezinte lucrurile, stă ca dovadă faptul, că organele de resort s'au sesizat de spectacolul degradant pe care-l oferă piața Bucureștilor și a tuturor orașelor, din punctul de vedere al tormeii în care se oferă munca. Există adecă indivizi cari bat toată ziua piața cu aparența că-și oferă munca, însă în condițiunile cuprinse în proverbul românesc: „mă duc să-mi caut stăpân, dă Doamne să nu gălesc“. Acești indivizi adecă ar lucra dacă li s'ar oferi ceriul și pământul. Cine vrea să-i angajeze este interogat ca la instrucție și târgul nu se face nici după tratative îndelungate, căci tot se găsește o condițiune pe care cel care cere munca, n'o îndeplinește. Așa se face că se speculează sângeros împrejurările și omul e silit de multe ori să accepte condițiuni neomenești. De sigur că o asemenea muncă nu poate să fie decât accidental căutat și de aici neajunsul semnalat care palmuește morala, dar în același timp sfidează greutatea vremurilor și interesele generale, nu numai prin faptul că economia națională e păgubită, ci și pentru că o asemenea vieață într'o societate civilizată este inadmisibilă. În plus, indivizii de cari ne ocupăm devin niște rătăciți ai vieții și formează apoi pleava ei socială care trebuie apoi tot de colectivitate ajutorată. Lucrurile deci nu mai pot fi tolerate în asemenea situație și carnetul de muncă este chemat ca în plinătatea rolului lui să organizeze și să controleze munca națională.

Am spus mai sus că acest fenomen trebuie reglementat, chiar dacă nu ne-am găsi în stare de războiu. Cu atât mai mult se impune însă el în actualele împrejurări excepționale, când cei mulți sunt plecați pe front și-și lasă gospodăria și avutul în voia soartei. Lăsarea în voia soartei a avutului și gospodăriei celui ce pleacă pe front nu se mai poate concepe așlăzi și autoritatea este din multiple puncte de vedere datoare, să-i dea mijloacele prin cari producția și munca să-i fie oprită dela stagnare, iar desvoltarea gospodăriei asigurată. Se poate ajunge la acest mare comandament, dacă fiecare este pus obligatoriu la locul lui și dacă mai cu seamă cel tentat să bată drumurile este adus cu forța la obligațiunile

care-i revin din drepturile pe cari apoi le poate invoca.

Mai mult decât atât, prin organizarea și controlul muncii fiecăruia economia se poate organiza și dirija în condițiuni optime. Problema acordului prețurilor își găsește o justă rezolvare, căci dacă munca se poate oferi în condițiuni dinainte cunoscute, prețurile nu pot face salturi, iar piața financiară este scutită de toate surprizele. Iată deci atâtea rezultate cari pot fi atinse prin ridicarea carnetului de muncă la treapta de legitimație supremă, fără de care individul nu poate fi privit ca aparținând unei comunități naționale.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Din ideile lui Henry Ford.

Henry Ford nu este numai un mare industriaș și un mare financiar, el și un cugetător de seamă în materii economice.

Dăm mai jos unele idei și aprecieri de ale sale cari uneori se potrivesc și cu situația dela noi. Ford zice:

Există două feluri de prosperitate. Una se manifestă spre exemplu în fenomene cum ar fi un „hausse“ la Bursă; localuri de noapte arhitecturale și o subtilă îmbogățire a unora, puștii la număr — și alta, care e cea adevărată și sănătoasă: O urcare lentă dar continuă a acumulării de bunuri și prestațiuni folositoare.

Dacă ne-am comporta în mod prudent, am putea aștepta să avem parte de o considerabilă acumulare de acest fel de prosperitate folositoare — mai multă decât am fi putut visa vreodată.

Notăm azi adeseori punându-se întrebarea: Da putea industria ocupa, chiar dacă ar ajunge tarâșt la amploarea sa normală, pe toți șomerii?

După părerea lui Ford, sunt în țară atâtea ocazii de muncă folositoare cari așteaptă numai momentul de a fi activate, încât toți oamenii apți de lucru ar avea ocupațiune mult timp.

Cuvântul „producțiune normală“ ne poate duce în eroare. Niciodată producțiunea nu a fost așa de mare câtă ar trebui să fie. Niciodată nu am avut producțiune prea mare, el numai o repartizare insuficientă. Puterile noastre de producțiune întrec cu mult puterea de cumpărare a naștunii. Nouă ne trebuie înainte de toate un tehnician financiar care să vegheze, ca sistemul nostru monetar să poată suporta sarcina celui mai mare consum de bunuri ce-l poate face

masa poporului. Eu sunt întrebat de mulți oameni care va fi tipul viitor al automobilului. Nu știu. Dacă aș ști, l-aș construit chiar acuma. Natural, că sunt o mulțime de posibilități, și noi le experimentăm pe toate, așa cum fac și alte firme. Fiecare posibilitate implică noul probleme tehnice cari trebuiesc rezolvate. Un lucru e sigur: Automobilul mai are mari posibilități de dezvoltare. Aceasta nici nu a fost încă începută. Publicul cere automobilele la repezeală și în număr așa de mare, încât abia acuma (a. 1938) am putut începe lucrările de perfecționare.

Pe când în ultimii ani unele întreprinderi nu au făcut progrese, știința a continuat mersul progresului. Urmarea a fost o grandioasă operă de modernizare. Spre pildă: Cele mai multe obiecte de zilnică folosință pe cari le avem, sunt mult prea grele. Numai greutatea lor a urcat prețurile și a împiedecat progresul. Cu materialul de care dispunem în prezent, putem să le înlocuim cu obiecte mult mai ușoare și mai valoroase. Materialele noi ne fac să abandonăm teoria că numai greutatea înseamnă soliditate. Să luăm alt exemplu. Industria americană s'ar putea decentraliza și prin aceasta cheltuielile de producțiune micșora, dar cu siguranță s'ar produce condiții mai bune și mai sigure de lucru. În fața unui viitor progres care ne stă înainte, este la orice caz absurd de a susține că nu sunt destule posibilități de muncă.

După părerea mea, cea mai bună receptă pentru o prosperitate economică este, de a transforma mereu o productivitate crescândă în prețuri mai mici și lefuri mai mari. O afacere este în esență numai o funcțiune, iar nu o mină de aur. Concepția minei de aur nu se poate aplica la industrie, după cum nu s'a putut aplica nici la afacerile de bancă. Dar chiar dacă ar fi așa, și în acest caz sunt unele forțe cari pot ocazional să desechilibreze producțiunea și consumațiunea. Mecanismul de repartizare are undeva un defect. Eu nu sunt economist, am însă impresia că acest defect zace în sistemul nostru monetar și financiar. Cel mai mulți oameni confundă banul cu averea. Averea se compune din bunuri folositoare și din prestațiuni, iar banul este numai simbolul de hârtie dela care lumea așteaptă să înlesnească în mod permanent schimbul și repartizarea lor continuă.

Dacă se va descoperi vreodată procedeul prin care banul va implini cu succes misiunea lui, atunci acest procedeu va fi adoptat. Nu joacă niciun rol, dacă acest procedeu se va numi socialist sau capitalist.

MERCATOR.

Datorii prea mult uitate.

De MIRCEA D. PIENESCU.

Ort de câte ori încearcă cineva să introducă într-o problemă economică, elemente de natură socială sau națională, i se aruncă epitetul — peiorativ bineînțeles — de teoretician, sau chiar — și atunci ironia este și mai caustic administrată — pe acela de poet. Asta ca și cum teoretician și poet sunt de rușine. Noi ne-am obișnuit cu acest mod de apreciere și persistăm să amestecăm în discuții „de afaceri” gânduri care lipsesc și asta în dauna acelui interes general, atât de puțin înțeles și atât de puțin luat în considerație.

Un înalt sentiment de dreptate socială și un imperativ politic care a înfrânt orice rezistență, au făcut ca la 1934 să se voteze legea pentru asanarea datoriilor agricole și urbane.

Agricultorii mari și mici erau în situația de a nu mai putea să-și plătească datoriile, și avutul lor putea fi expus la vânzare pentru despăgubirea creditorilor de tot felul. O clasă întreagă trăia sub amenințare și o întreagă ramură de producție se vedea paralizată în mentrea ei socială și națională. Forul competent a tăiat nodul gordian și plugarii s'au văzut cu datoriile micșorate la puterea lor de plată. Plugarul care datora 100 mil Lei, nu mai avea de plată decât 25 mil Lei și aceștia în 17 ani.

Toate aceste măsuri nu s'au luat la întâmplare, ci au fost rezultate din calcule precise: Datoriile au fost contractate atunci când grâul era 120 mil Lei vagonul și trebuiau plătite atunci când plugarii nu mai luau decât 30.000 Lei pe același vagon de grâu. Băncile, deponenții și tezaurul public au fost puse la contribuție exclusiv în favoarea plugarilor datorți. Depunerile au înghețat și multe din fondurile care trebuiau să circule pe piață, la fel. Cel șaptesprezece ani, trebuiau respectați și plugarii nu mai puteau fi deranjați decât pentru a plăti ratele micșinatele câte odată și dobânda ajustată la un eantun convenabil. Liniștea a revenit pe ogoare și în casele plugăreștii. Și a durat asta nouă ani, încheiați. În acest timp băncile, deponenții și toți cei care împrumutaseră pe plugari au stat și stau cu banii închiși, așteptând să treacă cei opt ani, câți au mai rămas. Asta le-a produs și le produce lor și pieții, multe neajunsuri.

Se întâmplă însă că lucrurile s'au schimbat mult față de ceea ce era în 1934. Vagonul de grâu a ajuns la 260 mil Lei, oul la 10—12 Lei, brânza peste 300 Lei și așa mai departe. Toate aceste prețuri sunt în favoarea plugarilor oropșiți dela 1934. Este oare nevoie să o spunem noi că

un elementar simț de solidaritate socială îi obligă să lichideze restul datoriilor pe care le mai au? Este vorba, câte odată, de câteva sute sau mil de Lei. O gălnă, câteva ouă și ceva-ceva din rodul ogoarelor șterge o datorie și răsplătesc ceva din semnul de solidaritate de care au beneficiat, din plin la 1934. Așteptăm gestul și nu ne îndoiim că va fi făcut. Cel ce semnează aceste rânduri cere un pic de ascultare dela plugari.

Acest pic de ascultare, pe care îl cere, nu se întemelază, însă, numai pe simțul datoriei și al solidarității, ci și pe cuminiți calcule de bună gospodărie.

Pentru datoriile reduse averea plugarului stă ipotecată și deci fără întreaga libertate de a dispune de ea. Achitând, ștergi ipotecile și curești averea de orice urmă de sărăcie și necaz.

Achitarea este astăzi o socoteală cum nu se poate mai bună. Ai făcut datoria când vindea grâul cu 120.000 Lei. Ți s'a redus cu 3 sferturi și o plătești când tei pe grâu 260.000 Lei. Asta înseamnă o nouă reducere mai mare ca cea dela 1934. De ce să nu folosești aceste împrejurări? Și tu ce va veni? Crezi că prețul va putea să crească mereu? Dar dacă va scădea? Iată întrebări pe care trebuie să ți le pui.

În momentul de față datoria de 1000 Lei făcută în anul 1930 și devenită 250 Lei în 1934, se plătește cu o sumă ce echivalează cam 31—32 Lei de atunci, dacă ținem socoteală că prețul grâului a crescut mai mult ca de 8 ori. Dacă și asta este poezie, atunci hotărâți lucru că nu mai știți noi ce înseamnă o afacere bună!

(„Curentul” din 2 Sept. 1943).

„Birouerația” și încă ceva.

Despre birouerație scrie d-l Ing. Gh. Brânduș în Revista Economică Nr. 32—33 din 14 Aug. 1943.

Problema birouerației dela noi are mai multe aspecte. D-l Ing. Gh. Brânduș o privește natural prin prisma omului care deține, el însuși, o importantă funcție publică în administrația locală. Și din acest punct de vedere observațiile d-sale sunt juste.

Deci, în rândurile acestea, nu i vorba de o polemică, ci de o completare cu observații tot atât de întemelte, însă văzute prin ochelarii cetățeanului neregimentat în administrația publică. Cetățeanul care are raporturi de altă natură cu administrația de stat, cu birouerația.

Și pentru a justifica acel „ceva” legat în mod invizibil, dar cu forță indestructibilă de „birouerație”, folosesc argumentele care nu pot fi des-

minuște: exemple cu întâmplări obișnuite, mărunte de carti ne țabim zilnic.

Întâlnul caz.

Dacă ți s'a spart undeva acoperișul unei case și ai nevoie de tablă pentru repararea lui, trebuie să te adresezi Serviciului tehnic al Primăriei respective care, după ce constată îndreptățirea cererii și cantitatea de tablă necesară, eliberează un certificat în baza cărui poți obține dela Minister autorizația specială de cum părarea materialului blocat.

Acest procedeu e legalizat, deci trebuie înțocmat urmat.

Dacă nu ai posibilitatea să te aprovizionezi la „bursa neagră“, nu din pricina lipsei de material, dar din cauza prețului urcat cerut de negustorii practicienți ai sistemului, apuci calea legală.

Faci cerere și o introduci, timbrată natural, la Serviciul respectiv al Primăriei unde întâmplător tești proprietarul unui imobil care necesită reparații în felul arătat mai sus.

Tochmai după o lună bună primești răspuns că nu se poate elibera certificatul până nu prezinți un deviz despre materialul trebuincios. O nouă cerere trebuie să înaintezi odată cu devizul. Acum aștepti liniștit să primești certificatul. Trece altă lună de zile și nu mai primești nimic, nici măcar un răspuns. Te duci la biroul respectiv să vezi care-i cauza întârzierii. Răspunsul:

Nu se poate Domnule, să faci alt deviz, să ceri numai jumătate din cantitatea trecută în primul deviz, că nu-ți trebuie mai mult pentru reparațiile de care ai nevoie. Să aduci devizul astfel refăcut, să nu lipsească noua cerere, să vie și meșterul lăcătuș, tinteștigiu cum îl cheamă și împreună cu delegatul autorității locale să faci verificarea la fața locului.

Ce poți face?! Te execuți.

Dar tochmai bine când ți prinzi liber pe lăcătuș constai cu destulă consternare că respectivul funcționar e plecat în concediu și n'are cine face verificarea la fața locului până nu se înapotază.

Și așa mai departe.

Dacă faci cererea vara, primești certificatul iarna când nu mai poți face reparațiile, iar dacă ceri iarna îl primești tochmai vara, după ce ploile și zăpada și-a distrus parte din edificiu.

E legalizat undeva acest procedeu? Sau cine e vinovat, funcționarul, șeful serviciului, ori omul de serviciu dela autoritatea respectivă? Ea nici un caz cetățeanul solicitant nu poartă vina distrugerii avutului propriu, din lipsă de îngri-

jire, cauzată de cine? De birocrație, de formalism ori chiar de elementul om, de funcționar?

Alt caz.

Nu-i o feteire să fii azi refugiat din Ardealul de Nord, chiar și pentru Românii cari s'au „pripocălit“ în acest timp. Ca refugiat legea îți dă dreptul la anumite reduceri de impozite. Dacă le-ai cerut autorității respective înainte cu un an și chiar mai mult, cu cerere legală cu toate dovezile probatorii că tești îndreptățit conform legii Nr. 1036 din Noembrie 1941, te va surprinde faptul că încă nu ai primit Decizia de scăderea impozitului sau fie chiar de respingerea cererii, ca să poți face apel?

Nu cred că ar surprinde acest fapt pe cineva.

Până nu treci personal pe la biroul cutărui domn, nu poți aștepta ceva „legal“ chiar.

Să continui și cu alte exemple? E de prisos. Fiecăruta i s'a întâmplat cel puțin un astfel de caz.

Am vrut numai să completez cu aceste observații părerea d-lui Ing. Brânduș, că birocrația văzută prin prisma cetățeanului de pe stradă are un principial vinovat care e altul decât cel vizat de d-și.

Acel „ceva“ vizat de mine în rândurile acestea este fără îndoielă elementul indextrabil care s'a încuibat în mentalitatea administrațiilor noastre, element pe care îl cunoaștem cu toții, dar nu-l putem denunța deoarece el se introduce prin ușile din dos, între patru ochi, fără martori.

ION D. PITUL.

Cetind reclamele.

Din materialul publicat zilnic de ziare nu e cel mai puțin interesant rubrica reclamelor. Dela cel mai mic ziar din provincie până la marile cotidiene din capitală, rubrica reclamelor și anunșurilor constituie o deosebită grijă redacțională și administrativă. Dar nu numai pentru ziar este important de a avea un bogat material de variate anunșuri, ci și pentru cetitorul ziarului. Anunșurile constituiesc pentru ziar un bogat izvor de venit fiindcă un bun administrator nu va taxa anunșul numai după spațiul pe centimetri pătrați, ci și după importanța comercială a lui. Nu e tot una dacă anunș că mi s'a pierdut un cățeluș, sau că stă în vedere o afacere de milioane la care caut un părtaș. Inșă atât pentru client cât și pentru ziar e valabilă maxima: „Reclama e sufletul comerțului“.

Răsfolind zărele din trecut, putem cu ușurință constata, că nici rubrica aceasta nu e ceva

fix în vâltoarea vremurilor. Alte sunt preocupările anunțurilor înainte — să zicem — cu un deceniu, și altele acum. Alte sunt acelea care se publică în zărele din provincie, și altele ale zărelor care apar în capitală.

Ce nostalgice de pace, liniște și atmosferă visătoare emană bunăoară din un anunț în care burghezul din provincie dă de știre că i s'a pierdut o vacă sau un purcel, sau că dl X dorește o întâlnire pe Alea Filosofilor cu draguța domnișoară în rochie pepita lângă care a șezut ieri seară la cinematograful U.

În schimb ce pripă, neliniște ba poate o criminală indolență denotă anunțul din capitală că în trenul expres București-Berlin care pleacă la ora cutare dela București, a fost uitată o geantă conținând bijuterii și documente de mare valoare.

Ce speranțe stârnește în mulți oameni de afaceri un câștig gras promis într'un anunț despre înființarea unei noi societăți de import-export, cu relații strănșe în cercurile conducătoare!

Aspectul general al anunțurilor s'a schimbat mult față de ce a fost înainte de războiul actual. Înainte cu 5—6 ani grosul anunțurilor era compus din cereri și oferte de servicii. Anunțuri comerciale de reclamă pentru cutare articol de consum. În anul din urmă locul acestor fel de reclame l-a luat industria. Se observă o mare activitate în înființarea și finanțarea celor mai variate industrii. Se caută în deosebi personal specializat, mecanici, chimiști, ingineri etc. Sectorul agricol a luat mare avânt.

Din reclame vedem că trăim în epoca morilor mecanice, a tractoarelor și altor mașini și instalațiuni pentru industrializarea agriculturii. Din anunțurile zărelor din capitală — mica publicitate — au dispărut comunicările și corespondențele lumii asfaltului și expediențelor. Și rubrica aceasta a devenit mai sobră, fie de voie fie de nevoie. În genere reclamele denotă o direcție mai practică. Întreprinderile prevalează asupra altui material, ceea ce este un semn îmbucurător al vremurilor.

E. V.

Bursa.

Piața bancară este înviorată în urma activității industriale și finanțare a recoltei. În consecință portofoliul comercial al B. N. R. arată o creștere considerabilă. Împrumuturile pe gaj urmează un curs ascendent.

Sunt de remarcat două tranzacțiuni importante pe piața financiară: împrumutul de 100

mil. ce a contractat societatea P. C. A. (Porturi și căi de comunicații pe apă) dela Casa de Economii și Cee, și majorarea emisiunii de obligațiuni ale „Societății generale de gaz și electricitate“ dela un miliard la 1.250 milioane Lei.

Publicul consideră și mai departe plasmamentele în industrii și valori imobiliare, ca cele mai sigure.

Hărta cea mai interesantă a săptămânii încheiate a fost „Reșița“ care în așteptarea reevaluării capitalului a făcut un salt dela 1225 la 1500 — în general acțiunile industriale și-au păstrat cursurile. Cele bancare nu au fost căutate, afară de banca „Albina“—Sibiu, ale cărei acțiuni după un lung popas la Lei 500 — s'au urcat la 550 —

În ultimele zile publicul s'a interesat mult de acțiunile petrolifere. Cauza a fost că s'au lansat zvonuri despre o acțiune de despăgubiri a societăților petrolifere pentru daunele cauzate de recente bombardamente.

Scumpirea mânel de lucru a cauzat urcări mari de prețuri la textile și pielărie.

Bursa în genere și-a păstrat aspectul obișnuit de acalmie. Dăm mai jos unele cursuri comparative.

	Cursul la începutul lunii ianuarie 1943.	Cursul la 9 Sept 1943.
Înzestrarea marilor	Lei 73.50	71.1/2
„mici	67.—	65.1/2
Reînțregirea	63.25	64.1/2
B. N. R.	17.000.—	16.000.—
„Albina“—Sibiu	500.—	550.—
Banca C. lt. Rom.	430.—	610.—
„Românească	1.175.—	910.—
„de Se. a Rom.	500.—	400.—
Astra Română	5.250.—	4.100.—
Creditul Mînter	1.880.—	1.400.—
I. R. D. P.	655.—	480.—
Gaz Metan	2.950.—	3.400.—
„Mica“	1.770.—	1.400.—
„Reșița“	1.650.—	1.490.—
Creditul Industrial	1.425.—	1.130.—
S. R. D.	4.800.—	3.000.—
S. T. B.	4.650.—	2.000.—
Telefoane optate	2.400.—	2.275.—
Nitrogen	1.760.—	1.140.—
„Getea“	1.450.—	1.540.—
Radio vechi	—	1.400.—
„puri	—	1.350.—
Steaua Română	—	1.900.—
Banca de Cr. Rom.	—	455.—
„Com. Rom.	—	610.—

E. V.

In loc de recunoștință...

Un răspuns.

În numărul din 4 Septembrie a. c. al ziarului „Gazeta Transilvaniei“, a apărut un articol cu titlul de mai sus, semnat de d-l Ioan Oprîș.

În acest articol autorul e indignat de lipsa de recunoștință pe care ar fi arătat-o unii dintre acei clienți ai băncii „Albina“, care nu numai că s'au bucurat de sprijinul ei la finanțarea situației lor materiale, dar au putut ajunge la pozițiile sociale pe care le ocupă, chiar numai cu ajutorul „Albinei“. Cu toate acestea au rupt legăturile cu „Albina“ și au trecut la clientela altor instituții bancare.

Ținem să fixăm pe această cale faptul, că conducătorii băncii „Albina“ stau departe de inspirarea acelui articol, și că nu s'au așteptat la recunoștință deosebită din partea clienților căroro banca le-a acordat împrumuturi în decursul lungii sale existențe. „Albina“ a avut totdeauna principiul că „afacerile sunt afaceri“ și că în activarea lor nu trebuie introdus niciun element de ordin sentimental care ar putea prejudeca *obiectivitatea în afaceri*, care a stat totdeauna la baza conducerii acestui vechiu așezământ economic și financiar.

Nu ne îndoiim de bunele intenții ale autorului, dar ținem să accentuăm, că după informațiile pe care le avem, articolul sus menționat a cam îndispus conducerea „Albinei“ făcând impresia că nu i s'a făcut un bun serviciu.

REDACTIA.

CRONICA.

Ministerul Finanțelor înștiințează băncile, că sunt scutite de impozitul mobilitar dobânzile cuvenite după depunerile spre fructificare și după soldurile creditoare ale conturilor curente.

*

Rectificare. La articolul „Titu Maiorescu și Ardealul“, apărut în Nr. 34-35 din 28 August a. c., al Revistei, la pag. 187, coloana a doua rândul 34-lea și următorii, să se citească *Protopopul Popazu* în loc de *Protopopul Popea* cum greșit s'a tipărit. Prin aceasta facem cuvenita rectificare.

*

Aviația română. Extragem din o dare de seamă despre activitatea aviației civile române „Lares“ următoarele date:

Distanțe parcurse:

In anul 1937	6.122 km
„ 1938	7.165 „
„ 1939	8.353 „
„ 1940	6.663 „
„ 1941	3.610 „
„ 1942	7.201 „

În colaborare cu societăți străine se întreprind azi următoarele linii de comunicație:

București—Berlin (prin Budapesta—Viena);
București—Atena (prin Sofia—Salonic).

În intern „Lares“ circulă între:

București—Iasi—Chișinău—Cernăuți;
București—Galați—Odesa;
București—Constanța;
București—Craiova—Timișoara—Arad;
București—Sibiu—Arad.

Kilometri parcurși:

In anul 1937	732.061 km
„ 1938	1.170.793 „
„ 1939	1.224.950 „
„ 1940	968.537 „
„ 1941	1.342.565 „
„ 1942	1.022.950 „

Persoane transportate:

In anul 1937	5.434 persoane
„ 1938	12.072 „
„ 1939	15.348 „
„ 1940	13.754 „
„ 1941	21.123 „
„ 1942	12.681 „

Afară de transporturi civile, „Lares“ a făcut și servicii militare, transportând tot felul de material de război și răniți.

Transportul de mărfuri și materiale s'a desfășurat în modul următor:

In anul 1937	19.912 kg
„ 1938	50.406 „
„ 1939	86.092 „
„ 1940	158.257 „
„ 1941	525.736 „
„ 1942	345.963 „

Viteza medie cu care circulă avioanele era în anul 1937 de 217 km pe oră, iar în anul 1942 de 230 km pe oră.

„Lares“ lucrează cu un capital de Lei 270 mii. și a încheiat anul 1942 cu un câștig de Lei 11.343.000 — net.

Investițiile se urcă la 262 mii. Lei. Fondurile de rezervă, amortizare etc. la Lei 241.2 mii.